

M. Lister, J. Dovey, S. Giddings, I. Grant, & K. Kelly. *New media: A critical introduction* (2nd ed.). (Routledge, 2009)

Feyyaz Fırat*

Öz

Yeni iletişim teknolojilerinin gelişimiyle birlikte iletişim, kültür ve toplum çok yönlü ve köklü dönüşümler geçirmiştir. İnternet, sosyal medya platformları, mobil teknolojiler ve etkileşimli dijital ortamlar genel olarak yeni medyanın temel unsurları olarak kabul edilmektedir. Geleneksel medyadan farklı olarak yeni medya, kullanıcıların sadece tüketici değil aynı zamanda üretici olduğu bir yapıya karşılık gelmektedir. İçeriğin hızla dolaşıma girmesi, çoklu ortam kullanımı ve ağ temelli iletişim bu alanın ayırt edici özellikleri arasında yer almaktadır. Bu özellikler, yeni medyanın teknik bir yenilik olmanın ötesinde, aynı zamanda toplumsal güç ilişkileriyle yakından bağlantılı bir dönüşüm alanı olduğunu da göstermektedir. Bu noktada yeni medyayı eleştirel biçimde anlamaya yönelik çalışmalar oldukça önem kazanmaktadır. *New media: A critical introduction*, yeni medyayı kapsamlı ve sorgulayıcı bir çerçevede ele alan, yeni medya alanında yararlanılan önemli bir başvuru kaynağıdır. Ancak kitabın yayınlandığı günden bugüne kadar geçen sürede yeni medyaya dair temel kavramların ve olguların geçerliliği incelenmeye muhtaçtır. Zira yeni medya sıklıkla bugünü ve geleceği temel alırken, geçmişte bu alanda yapılmış kavramsallaştırmaların güncel durumu da gözden geçirilmelidir. Bu çalışmanın amacı kitabın genel bir değerlendirmesini yaparak kavramların ve tartışmaların bugünkü durumunu ele almaktır. Kitap, yeni medyanın tarihsel kökenlerini açıklarken, dijital teknolojilerin kapitalizm, küreselleşme ve kültür endüstrisiyle olan ilişkilerini de ayrıntılı biçimde tartışmaktadır. Ayrıca kimlik, temsil, topluluk oluşumu ve dijital emek gibi konular üzerinden yeni medyanın gündelik yaşama etkilerini değerlendirmektedir. Genel olarak kitabın ele aldığı konular günümüzde güncelliğini ve geçerliliğini önemli ölçüde korumaktadır.

Kitap incelemesi

Book review

Geliş - Submitted: 21.01.2026

Kabul - Accepted: 29.01.2026

Atıf – Reference: Fırat, F. (2026).

M. Lister, J. Dovey, S. Giddings,

I. Grant, & K. Kelly. *New media:*

A critical introduction (2nd ed.).

(Routledge, 2009). *Nosyon:*

Uluslararası Toplum ve Kültür

Çalışmaları Dergisi, 17, 257-262.

Anahtar kelimeler: Yeni iletişim teknolojileri, yeni medya, siber kültür, internet, medya

M. Lister, J. Dovey, S. Giddings, I. Grant, & K. Kelly. *New media: A critical introduction* (2nd ed.). (Routledge, 2009)

Abstract

With the development of new communication technologies, communication has undergone multifaceted and profound transformations at cultural and societal levels. The Internet, social media platforms, mobile technologies, and interactive digital environments are generally regarded as the fundamental components of new media. Unlike traditional media, new media corresponds to a structure in which users are not only consumers but also producers. The rapid circulation of content, the use of multimedia, and network-based communication are among the distinguishing characteristics of this field. These features demonstrate that new media represents not merely a technical innovation but also a domain of transformation closely linked to social power relations. At this point, studies aimed at understanding new media from a critical perspective have gained significant importance. “New Media: A Critical Introduction” is a key reference work that addresses new media within a comprehensive and interrogative framework and is widely used in the field of new media studies. However, given the time that has elapsed since the book’s publication, the validity of the fundamental concepts and phenomena related to new media requires re-examination. Since new media often focuses on the present and the future, earlier conceptualizations developed in this field must also be reassessed in terms of their contemporary relevance. The aim of this study is to provide a general evaluation of the book and to discuss the current status of

* Dr. Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, e-posta: feyyazfiratt@gmail.com, ORCID-iD: 0000-0002-9694-0747

its concepts and debates. Beyond explaining the historical origins of new media, the book examines in detail the relationships between digital technologies, capitalism, globalization, and the culture industry. In addition, it evaluates the effects of new media on everyday life through discussions of identity, representation, community formation, and digital labour. Overall, the topics addressed in the book largely maintain their relevance and validity in the present day.

Keywords: New communication technologies, new media, cyberculture, internet, media

Yeni medyayı yalnızca teknolojik bir gelişme olarak değil, kültürel, toplumsal ve ideolojik boyutlarıyla ele alan ve bu anlamda yeni medya çalışmaları alanında temel bir başvuru kaynağı olan bu eser, dijitalleşme, etkileşim, sanallık, küreselleşme ve kullanıcı katılımı gibi yeni medyanın ayırt edici özelliklerini eleştirel bir çerçevede ele almaktadır. Medya çalışmaları, kültürel çalışmalar ve iletişim alanlarında sıkça yararlanılan bu kitap, yeni medyanın gündelik yaşam, kimlik, güç ilişkileri ve temsil biçimleri üzerindeki etkilerini tarihsel süreklilik içinde incelemesiyle öne çıkmaktadır. *New media: A critical introduction* [Yeni medya: Eleştirel bir giriş] adlı bu eser temel olarak yeni medya çalışmaları alanını şekillendiren kavramsal, kültürel, teknolojik ve ekonomik tartışmalar hakkında kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Kitap, spesifik olarak belirli medya teknolojileri ya da platformlarının bir envanterini çıkarmaktan ziyade, yeni medya çalışmaları ekseninde ortaya çıkan sorulara, kuramsal bakış açılarına ve eleştirel sorunlara bir giriş niteliğindedir. Bu yaklaşımın, kitabı hızla eskiyebilecek teknoloji merkezli çalışmalardan ayırdığı ve literatür için kalıcı bir referans haline getirdiği söylenebilir. Kitabın özellikle giriş kısmından itibaren spesifik olarak “yeni” olanın ne olduğunu saptamaktan ziyade, yenilik iddialarının nasıl kurulduğu, dolaşıma sokulduğu ve tarihsel olarak nasıl temellendirildiği üzerinde durulmuştur. Bununla birlikte çalışmada, yazarların yaklaşımlarının seçici ve tartışmacı olduğu özellikle ifade edilmektedir. Alanın tarafsız bir genel görünümü sunulmamakta, bazı perspektifler savunulurken karşıt durumlar ise eleştirel bir tutumla ele alınmaktadır.

Eserde ele alınan başlıca temalardan biri tarihin önemidir. Eserde, yeni medyanın önceki medya biçimlerinden yalıtık biçimde anlaşılabilmesi düşüncesi reddedilerek, süreklilik ile değişimi kavrayabilmek için tarihsel karşılaştırmanın zorunlu olduğu savunulmaktadır (Lister vd., 2009, s. 44). Bu doğrultuda, yazarlara göre yeni medya, gerçekten yeni teknik olanaklar sunarken, çoğu zaman eski kültürel fantezileri, kaygıları ve beklentileri de yeniden canlandırmaktadır. Bu vurgu, yeni medya literatüründe sıkça rastlanan “kopuş” anlatılarına karşı önemli bir denge unsuru sunmakta ve kitabın eleştirel gücünü artırmaktadır. Bu tarihsel duyarlılık, kitabın genel olarak tüm bölümlerinde doğrudan veya dolaylı olarak vurgulanmaktadır. Daha önce de ifade edildiği gibi kitapta, tek tek yeni iletişim teknolojilerine ayrılmış bölümler sunulmak yerine, kitabın bölümleri daha çok tematik ve kuramsal sorunlar ekseninde betimlenmiştir. Dolayısıyla internet, sanal gerçeklik ya da dijital sinema gibi belirli medya biçimleri, farklı bir mercekten incelenmek üzere birden fazla bölümde ele alınmıştır. Bu durum her ne kadar bir tekrar gibi görünse de esasında temaların yeni iletişim teknolojileri temelinde kurgulanmadığının bir göstergesidir. Bununla birlikte, özellikle okuyucular için bu tematik tekrarların yer yer kavramsal dağınıklık hissi yaratabileceği de ifade edilebilir.

Çalışmanın “Yeni medya ve yeni teknolojiler” başlıklı ilk bölümü, “yeni medya”dan ne anlaşıldığı ve bu terimin akademik ve popüler söylemlerde nasıl kullanıldığı sorusunu ele alarak kitabın kavramsal temellerini atmaktadır. Bu bölümde “yeni medya”nın sabit bir kategori değil, geniş bir teknoloji, pratik ve kültürel biçimler yelpazesini kapsayan bir tanım olduğu vurgulanmaktadır. Kavramın bu şekilde açık uçlu ele alınması, kitabın analitik esnekliğini artırırken, kavramsal sınırların yer yer belirsizleşmesine de neden olmaktadır. Genel olarak yeni medya teriminin hangi şekillerde tanımlandığı ve tartışıldığı incelenmiştir. Bölümün temel odak noktalarından biri, yeni medya ile teknolojik değişim arasındaki ilişkidir. Yeni medyanın sıklıkla dijital teknolojiler, etkileşim, yakınsama ve ağ yapılarıyla

nasıl ilişkilendirildiği tartışılmaktadır. Ancak, bu özelliklerin evrensel olarak geçerli kabul edilmesine karşı ise uyarıda bulunmaktadır (Lister vd., 2009, s. 13). Zira bu nitelikler ancak belirli toplumsal ve kültürel bağlamlar içinde anlam kazanmaktadır. Bu bağlamsal yaklaşım, kitabın evrenselci ve indirgemeci açıklamalardan kaçınma konusundaki tutarlılığını göstermektedir. Bu bölümde teknolojik determinizm sorunu da ele alınmaktadır. Teknolojilerin toplumu mu şekillendirdiği yoksa toplumsal güçlerin mi teknolojik gelişimi yönlendirdiği yönündeki tartışmalar betimlenmektedir. Teknolojilerin belirli pratikleri mümkün kılarken bazılarını sınırladığının, ancak kendilerinin de ekonomik yatırımlar, kurumsal öncelikler ve kültürel değerler tarafından şekillendirildiğinin altı çizilmektedir. Ancak bu tartışma, çoğunlukla bilinen kuramsal bakış açılarının yeniden formüle edilmesiyle sınırlı kalmakta, özgün bir kuramsal açılım sunmamaktadır. Bu yaklaşım genel olarak kitabın genelinde de vurgulanmakta, yazarların bir bakıma yeni medyaya yaklaşımının yönü gösterilmektedir. Tarihsel karşılaştırmaya bu bölümde sıklıkla başvurulmaktadır. Yazarlar, basım, fotoğraf, sinema ve yayıncılık gibi medya teknolojilerinin “yeni” ve dönüştürücü olarak algılandığı önceki dönemleri tartışmaktadır. Dolayısıyla geçmişin kitap boyunca yeniden ele alınması, toplumsal değişim, kültürel çöküş ya da demokratik yenilenme gibi iddiaların da tarihsel olarak nasıl tekrar ettiğini göstermektedir. Dolayısıyla, bu tarihsel yaklaşım, çağdaş tartışmalarda yer alan “dijital medyanın benzersiz bir kopuşu temsil ettiği” varsayımının da altını oymaktadır. Bu bölümde üzerinde önemle durulan kavramlardan biri de “teknolojik imgelem” kavramıdır. Bu kavram, toplumların yeni teknolojilerin anlamını nasıl tasavvur ettiğini ifade etmektedir. Bu imgelemelerin teknik kapasiteleri kadar beklentileri ve politika kararlarını da şekillendirdiği savunulmaktadır. Bu kavramın kitabın özellikle başlangıç aşamasında öne çıkarılması, medya teknolojilerine anlam atfetme süreçlerini kavramak için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Genel olarak birinci bölüm, kitabın geri kalanını yapılandıran, yeni medyayla ilgili kavramların temelini atıldığı ve kitabın eleştirel yöneliminin çerçevesinin çizildiği bölümdür. Bir anlamda okuyucuya, yeni medyanın tarihsel konumunu sunmakta ve okuyucuyu yeni medyanın tarihsel süreçteki tartışmalı konumunu kavramaya hazırlamaktadır.

“Yeni medya ve görsel kültür” başlıklı ikinci bölümde, çalışma, genel kavramsal sorulardan görsel kültürün kendine özgü alanına doğru yönelmektedir. Yazarlar, yeni medya teknolojilerinin görsel temsilin gelenekleriyle nasıl kesiştiğini inceleyerek, dijital görüntüleme, simülasyon ve sürükleyici ortamların fotoğraf, sinema ve televizyon gibi önceki görsel biçimlerle ilişkisini sorgulamaktadır (Lister vd., 2009, s. 109). Bu bölüm, kitabın tarihsel süreklilik vurgusunun görsel kültür alanında nasıl somutlaştığını göstermesi bakımından çalışmanın en güçlü kısımlarından biri olarak değerlendirilebilir. Bu bölümde temel olarak görsel kültürün tarihsel olarak değişken olduğu anlayışı çıkış noktası olarak ele alınmaktadır. Farklı medya teknolojilerinin farklı görme biçimlerini teşvik ettiği düşüncesine dayanarak, dijital medyanın mevcut görsel bakış açılarını nasıl genişlettiği ve aynı zamanda karmaşıktırdığı değerlendirilmektedir. İkinci bölümde, dijital görüntüler tamamen benzersiz olarak sunulmamakta, fakat önceki görsel pratikler ve teknolojiler aracılığıyla tarihsel olarak adeta sürdürülmektedir. Yani bir anlamda geleneğe yaslanmaya devam edilmektedir. Ancak bu süreklilik vurgusu, dijital görselliğin özgül deneyimsel boyutlarının zaman zaman arka planda kalmasına yol açmaktadır. Bu bölümün önemli bir kısmının sanal gerçeklik olgusuna ayrıldığı ifade edilebilir. Bu bölümde, çağdaş dijital ortamlar daha eski gösteri ve yanılsama gelenekleriyle ilişkilendirilerek, simülasyonun kültürel tarihi tartışılmaktadır. Bu yaklaşımlar, dijital teknolojiler, etkileşim ve duysal katılım açısından yeni bir düzey sunsa da sürükleyici görsel deneyimlerin halihazırda Batı görsel kültüründe uzun süredir var olduğunun da altını çizmektedir. Çalışmanın bu tarihsel derinliği, sanal gerçekliği popüler söylemlerde sıkça rastlanan fütüristik anlatılardan ayıran önemli bir katkı sunmaktadır. Bu bölümde ayrıca temsil ve gerçekçilik soruları da ele alınmaktadır. Dijital

görüntülerin manipölasyon ve sentez kapasitesi nedeniyle görüntü ile gerçeklik arasındaki ilişkiye dair geleneksel varsayımları yerinden ettiğı ifade edilmektedir. Ancak bu durum basit bir özgünlük kaybı olarak sunulmamakta, sinema ve fotoğraf alanında süregelen tartışmalar bağlamında değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, bu tartışmanın ağırlıklı olarak Batı merkezli görsel kuramlar üzerinden yürütölmesi, farklı coğrafyalardaki görsel kültür deneyimlerinin dışarıda bırakıldığı izlenimini uyandırmaktadır. Dijital sinema ve bilgisayar üretimli görüntüler, yeni medyanın yerleşik medya endüstrileriyle nasıl kesiştiğini gösteren örnekler olması bakımından da oldukça özel bir önem taşımaktadır. Dijital tekniklerin sinematik gelenekleri hem dönüştürdüğü hem de yeniden ürettiğı tartışılarak, kitabın süreklilik ve değişim argümanı bir kez daha ifade edilmektedir. Bölüm boyunca vurgunun, teknolojik betimlemeden ziyade belirli bir bağlama oturtma şeklinde olduğı ifade edilebilir. Bu bağlamsal yaklaşım, kitabın betimleyici olmaktan çok analitik bir çerçeve sunma iddiasıyla da uyumlu görünmektedir. Görsel medya, genel olarak kurumsal çerçeveler, estetik gelenekler ve izleyici beklentileri tarafından şekillenen kültürel pratikler olarak ele alınmaktadır. Bu yaklaşım, kitabın yeni medyayı daha geniş kültürel bir tarihsellik içine yerleştirme yönündeki genel “vaadiyle” de uyumlu görünmektedir.

“Ağlar, kullanıcılar ve ekonomi” başlıklı üçüncü bölümde yazarlar, özellikle internet olmak üzere ağ temelli medyaya odaklanmakta ve ağa dayalı iletişimi şekillendiren ekonomik ve toplumsal yapıları incelemektedir. Ağlar, yalnızca teknik altyapılar olarak değil, belirli ekonomik ve kültürel sonuçları olan toplumsal örgütlenme biçimleri olarak ele alınmaktadır. Bu bölüm, kitabın eleştirel yönünün en belirginleştiğı ve ekonomi politik perspektifin en açık biçimde devreye girdiğı kısım olarak öne çıkmaktadır. Bölüm genel olarak internetin gelişimini askeri, akademik ve ticari bağlamlar içinde tarihsel olarak konumlandırarak başlamaktadır. Bu çerçeveleme, interneti tamamen merkezsiz ya da doğası gereğı demokratik bir ortam olarak gören anlatıların da sorgulanmasını beraberinde getirmektedir. Ticari çıkarların, düzenleyici kararların ve yatırım örüntülerinin internetin evrimini nasıl etkilediğini göstermektedir. Bu bölüm, “internet efsanesini” sorgulaması bakımından güçlü olmakla birlikte, alternatif veya karşı-hegemonik ağ pratiklerine sınırlı ölçüde yer vermesi nedeniyle eleştirilebilir. Genel olarak ekonomik yaklaşım bu bölümün merkezinde yer almaktadır. Yeni medya endüstrilerinin rekabet, reklamcılık ve verinin metalaştırılmasıyla karakterize edilen piyasa koşulları içinde nasıl işlediğı tartışılmaktadır. Özellikle hedefli reklamcılık ve kullanıcı verilerinin toplanması gibi uygulamaların, kullanıcı deneyimini nasıl şekillendirdiğı incelenmektedir. Bölüm, bu yönüyle güncel dijital kapitalizm tartışmalarına önemli bir zemin sunsa da çözüm önerileri konusunda temkinli ve sınırlı bir tutum sergilemektedir. Bu süreçler, rastlantısal gelişmeler değil, internet medyasının yapısal özellikleri olarak sunulmaktadır. Kullanıcılar, ağ sistemleri içinde hem katılımcı hem de kaynak olarak ele alınmaktadır. Bölümde, yeni medya ortamının kullanıcıları içerik üretmeye, profiller oluşturmaya ve toplumsal etkileşime girmeye davet ederken, bu faaliyetleri aynı zamanda ekonomik değere dönüştürdüğü vurgulanmaktadır (Lister vd., 2009, s. 221). Kullanıcı emeğine dair bu vurgu, kitabın eleştirel ekonomi politik literatürle kurduğı ilişkinin açık bir göstergesidir. Bu ikili rol, üretim ve tüketim arasındaki ayrımları da silikleştirmektedir. Bölüm ayrıca küreselleşme, neoliberalizm ve dijital uçurum gibi daha geniş temaları da ele almaktadır. Diğer yandan yeni medyanın küresel ekonomik sistemler içindeki konumlandırılması, erişim, altyapı ve temsil konularındaki eşitsizlikleri görünür kılmaktadır. Ancak bu eşitsizlik tartışmaları, daha çok yapısal düzeyde ele alınmakta ve ampirik örneklerle desteklenmediğı için soyut kalabilmektedir. Bu tartışmalar, teknolojik faydaların eşitsiz dağılımına ilişkin kitabın temel vurgusunu da pekiştirmektedir. Genel olarak bu bölüm, ekonomik ve toplumsal etkenlerin internet medyasında nasıl kesiştiğine dair ayrıntılı bir analiz sunmakta ve ekonomi politiğı yeni medya çalışmalarına dahil etmesi bakımından da kitabın kapsamını genişletmektedir.

“Gündelik hayatta yeni medya” başlıklı dördüncü bölüm, yeni medyanın gündelik pratiklere nasıl dahil edildiğine odaklanmaktadır. Medya teknolojilerinin sıradanlaşarak günlük rutinlere entegrasyonu incelenmekte, teknolojik benimsemenin tartışmaya açık bir süreç olduğu vurgulanmaktadır. Yeni medyanın zaman ve mekan deneyimlerini nasıl yeniden şekillendirdiği, sürekli bağlantıda olma halini ve anlık iletişimi mümkün kılabilmesi tartışılmaktadır. Bu dönüşümler, iş, boş zaman ve toplumsal ilişkiler bağlamında ele alınarak dijital medyanın yaşamın farklı alanları arasındaki geleneksel sınırları nasıl bulanıklaştırdığı vurgulanmaktadır (Lister vd., 2009, s. 237). Bununla birlikte, bu dönüşümlerin farklı toplumsal gruplar üzerindeki etkileri daha sınırlı biçimde ele alınmaktadır. Bölümde, kimlik oluşumu da üzerinde durulan temel temalardan biridir. Çevrimiçi iletişimin ve medya katılımının benlik sunumu ve toplumsal etkileşim süreçlerine nasıl katkıda bulunduğu tartışılmaktadır. Bu pratikler, dijital kimliklerin çevrimdışı toplumsal yapılardan tamamen kopuk olduğu iddialarından kaçınılarak, daha geniş kültürel bağlamlar içinde ele alınmaktadır. Bölümde ayrıca mahremiyet, gözetim ve görünürlük konuları da ele alınmaktadır. Yeni medya gündelik hayatın içine sızdıkça, yeni izleme ve veri toplama biçimleri üretmektedir. Bu gelişmeler, istisnai ya da geçici olgular olarak değil, çağdaş medya ortamlarının ayrılmaz unsurları olarak sunulmaktadır. Bu tespitler güncelliğini korumakla birlikte, kitabın ikinci baskısının ardından yaşanan platformlaşma süreçleri düşünüldüğünde güncelleme ihtiyacı da ortaya çıkmaktadır. Genel olarak bu bölüm, gündelik pratiklere odaklanarak kitabın daha geniş kuramsal tartışmalarını yaşanmış deneyimlerle ilişkilendirmekte ve teknoloji ile kültüre dair soyut tartışmaların sıradan günlük olaylarda nasıl somutlaştığını göstermektedir.

“Siberkültür: Teknoloji, doğa ve kültür” başlıklı beşinci bölüm, siberkültür ve teknoloji ile doğa ve kültür arasındaki ilişkilere dair kuramsal ve felsefi tartışmaları ele almaktadır. Bu bölüm, kitabın en soyut ve kuramsal yoğunluğu en yüksek kısmı olarak öne çıkmaktadır. Bu bölümde, yeni medyanın insan-makine, doğal-yapay, maddi-sanal unsurları arasındaki yerleşik karşıtlıklara dair sorgulamalar yer almaktadır. Siberkültür teknolojik değişime verilen kültürel tepkileri yansıtan bir fikirler ve pratikler bütünü olarak ele alınmaktadır. Kavramın bu şekilde parçalı ele alınması, siberkültürü tekil bir ideoloji olarak okumaktan kaçınması açısından önemlidir. Siberkültür, bütünlüklü ya da tutarlı bir olgu olarak değil, rekabet halindeki anlatılar ve çıkarlar tarafından şekillenen tartışmalı bir alan olarak sunulmaktadır (Lister vd., 2009, s. 381). Beden ve bedensellik, özellikle dijital ortamlar ve teknoloji bağlamında önemli bir yer tutmaktadır. Yeni medyanın bedensel deneyimi hayal etme biçimlerini nasıl dönüştürdüğü, diğer yandan bu deneyimlerin maddi koşullara bağlı kalmaya devam ettiği tartışılmaktadır. Bu tartışma, dijital deneyimlerin maddi temellerini görünür kılması bakımından eleştirel bir denge sağlamaktadır. Çevresel ve etik kaygılar da bu bölümde ele alınan konulardandır. Dijital medyanın altında yatan maddi yapılara dikkat çekilerek, yeni medyayı soyut ya da fiziksel kaynaklardan kopuk gösteren anlatılar ise eleştirilmektedir. Bu yönüyle bölüm, yeni medya çalışmalarında görece ihmal edilen ekolojik boyuta önemli bir kapı aralamaktadır. Genel olarak bölüm, kültür, teknoloji ve insan deneyimine ilişkin temel sorulara odaklanmakta, yeni medyanın disiplinler arası yönelimini ve daha geniş kültürel kuramlarla kurduğu ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Çalışma genel olarak değerlendirildiğinde, yeni medya çalışmalarını tanımlayan temel tartışmalara dair ayrıntılı ve sistematik bir çerçeve çizmektedir. Kitap, özellikle lisansüstü düzeyde yeni medya çalışmalarına giriş için önemli bir başvuru kaynağı niteliği taşımaktadır. Yeni medyayı tarihsel olarak konumlanmış, kültürel olarak içkin ve toplumsal olarak tartışmalı bir alan olarak kavramak için okura bir tartışma zemini sunmaktadır. Ayrıca, salt vaka bazlı incelemeler yerine sorulara ve kuramsal çerçevelere öncelik verilmesi, yeni medyayı sabit bir inceleme nesnesi değil, gelişmekte olan bir araştırma alanı olarak ortaya koymaktadır. Kitap boyunca tarihsel, ekonomik, kültürel ve gündelik bağlamların medya teknolojileri ve pratiklerini şekillendirmedeki önemi sürekli olarak vurgulanmaktadır. Bu

bütüncül yaklaşım, kitabın en kalıcı katkılarından biri olarak değerlendirilebilir. Bu yönleriyle eser, yayınlandığı tarihten bu yana dijital medya ortamlarında yaşanan dönüşümlere rağmen büyük ölçüde güncelliğini korumaktadır. Platformlaşma, veri ekonomisi, gözetim, kullanıcı emeği ve dijital kapitalizm gibi bugün hala önemli olan tartışmalar, kitapta sunulan kavramsal ve eleştirel çerçeve aracılığıyla anlamlandırılabilir. Teknolojik yeniliklere yönelik temkinli ve tarihsel olarak duyarlı yaklaşım, eserin belirli araçlara ya da geçici trendlere bağımlı kalmasını engellemektedir. Dahası bu durum, ortaya çıkan yeni medya biçimlerinin analizinde de kullanılabilir esnek bir düşünsel zemin sunmaktadır. Bu nedenle eser, günümüz yeni medya tartışmalarını değerlendirmede başvurulabilecek temel bir referans olma niteliğini sürdürmektedir.

Kaynakça

Lister, M., Dovey, J., Giddings, S., Grant, I., & Kelly, K. (2009). *New media: A critical introduction* (2nd ed.). Routledge.